

פתיחה לפרק "תוליד"

מלאכת הבונה, מתוך הרחבת הגדרתה היסודית של המלאכה, שהיא: עשיית אוהל, לאמור כל הקמת מבנה או צירוף חלקים שונים למכלול העשוי להיקרא בכל אופן שהוא בנין. שכן עשיית אוהל יכולה להתהוות לא רק בבניית אוהל ממש, אלא אף בדרך של צירוף חלקי כלים וחלקי בגדים.

בעיה אחרת שבפרק זה היא – הכשרת דברי אוכל; אמנם אסרה התורה לעשות בשבת כל מלאכה, אף לצורך אוכל נפש, אולם מתעוררת השאלה עד כמה יש בהכשרת מאכלים שונים, או בתוספת טיפול בהם, משום מלאכה האסורה מן התורה, או שמא נכללים אותם דברים בתוך תוספת הטיפול במאכלים שאין בה איסור תורה, ואשר אף חכמים התירוה בשבת. אף קביעת הגבולות וההגדרות בדברים אלה היא נושא הנדון בהרחבה בפרק זה.

אף בפרק זה נדונות בעיות אחדות הקשורות בדיני שבות – האם מותרת תליית משמרת היין בשבת, מה וכיצד מותר לסנון בשבת, בעיית הכשרת דברי מאכל וכן טלטול וטיפול בקש ושאר מאכלי בהמה. בעיות אלה יש להן צד משותף הקושר אותן זו לזו, שכן כולן דנות בהכשרת דברי מאכל לצורך אכילתם ביום השבת עצמו, ובבירור פרטים שונים במלאכות הנעשות לשם כך. אכן, קשר זה הוא חיצוני ואסוציאטיבי בלבד ויש בו רק כדי להסביר את הסיבה לצירוף הלכות אלה יחד. אולם מבחינה עניינית הרי פרק זה, כפרקים שלפניו ושלאחריו, כולל בתוכו בעיות עקרוניות שונות. בעיה אחת היא המשך לדיני בונה בשבת. אמנם נתייחד לדיני בנייה פרק "הבונה", אלא שבאותו פרק נדונו עיקרי מלאכת הבונה לענין בנייה ממש כאשר שיש בה מלאכת יצירה קיימת, ואיסורה מן התורה. ואילו בפרקנו הבא דנים בצדדים אחרים של